

גמ פשוט פרק עשירי בבא בתרא

קעו.

עין משפט נר מצוה

קנו א מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך עשין ד' טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו ב מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו לט סעיף 6:
 קנו ג מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו ד מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו ה מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו ו מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו ז מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו ח מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו ט מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו י מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו יא מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו יב מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו יג מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו יד מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו יה מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו יז מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו יח מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו יט מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:
 קנו כ מיי פ"א מהל' מלה ויהי ה' ד' סמך טו"ש ח"מ קו סעיף 6:

אמר רב פפא הלכתא כו'. לעיל [קעד]. פירשתי גביית מלוה מן הימומים וגם צפרק שום הימומים צפרקין (דף כב): **אמר רבא הלכתא אין נזקקין לנכסי ימומים כו'.** **בעא מיניה רבא בר נחמן מרבי יוחנן הומוז כחב ידו צניז דין מהו.** לאחר זמן שמסר לו הלוה לנמלה וכתב ידו שהוא חייב לו ממון וכתב צד"ד והודה בפניהם שהוא כתב ידו וכתבו לו צד"ד הנפק הוא הנקרא אשרתא וקיום השטר: **מאי** מי אמרין הכי הוא מעמה כשטר שיש בו עדים ויגבה ממשעבדי לחירות טעות סופר הוא"ל דכל שטר מלוה ומכירה שחומטים בו עדים גזיין ממשעבדי כאליו כתוב צהן אחריות אל דלמא קיום שטר אינו מועיל לשום שטר אלא להחזיק צד"ד לכמות שהיה מקודם לכן שאילו ימותו עדים או לזה לא יוכל לטעון שטר זה מוויף הוא צד"ד קיימוהו ויגבה בו המלוה וגם זה לא יגבה אלא מבני חורין ולכך אהני צד"ד שלא יוכל לזה לומר אין זו כתב יד: **פסולין.** יגאלא כו' **ואין עליו עדים.** אלא שנמסר לה בפני עדים דעדי מסירה כתיב ליה זדיענד: **הרי אלו נו'.** בגיטין [פז]. מפרש הכי אלו דרישא והרי אלו דסיפא"ל למעוטי מאי והתם מפרשא כולה: **כשר.** לכתלה דקצירא ליה עדי מסירה כרתי: **וגבה מנכסים משועבדים.** כלומר ואם שטר מלוה הוא אותו השטר הכתוב בכתב ידו ואין בו עדים אלא שמסרו בפני עדים גובה מנכסים משועבדים והכי מפרש התם ר' יוחנן אליבא דר' אלעזר צ"ל [המביא מניינא] [גיטין כג]: שאפי' צשאר שטרות גובה מנכסים משועבדים צעדי מסירה בלכד. אלמא הוילא עליו כתב ידו שהוא חייב לו ומסרו בפני עדים גובה ממשעבדי וכל שכן הומוז צבית דין: **ה"ג שאני התם דצטעא כתיבה הוא דשעבד נפשיה.** כשכתב השטר נכתב כדי למסרו בפני עדים שיהו עדי מסירה במקום עדי חתימה הלכך כיון דלר' אלעזר עדי מסירה כרתי כאלו נתחמו כתוב השטר למי אכל אנו מיעבלין לן בהוילא כתב ידו צעלמא ששמו של ליה חתום בו שזה מסר לו במקום הודאה שלא יוכל לחזור ולכפור בו ולומר פרעתי כל זמן שחתימתו ביד מלוה (ט) שלא נעשה השטר בלאו של שטר שעדים חתומים בו ואחר זמן החזיקו צד"ד וכשהלוה כמלוה על פה הוילא ומו לא מלו מלו צד"ד בקיומן לעשותו שטר שיש בו אחריות נכסים שהרי לא לדעת כן נכתב מתחלה. כן נראה צעניי שמועה זו וכן עיקר. ואם דגנסי משעת **פלוגי ערב.** הפסיק הענין ולמלא לא אפקיה עדים אלא אשרתא דלעיל לחוד: **ופלוגי ערב.** וי"ו מוסקי על ענין ראשון ועל השטר ועל הערצות חתימי סהדי: **ושאילו כשר.** שעל הכל העידו עדים: **הלכה כמותו.** כר' ישמעאל דגובה מנכסים בני חורין: **חוקו מה לי אמר רבי ישמעאל דלמא משום זערא דחצריה שנתקן נמי גמיר ומקנה או דלמא מתקין הוא להלילו**

גובה מן היורשים כדו שרא תנעור דתת בפני לויין. הכא מוקי קך מילתא אליבא דכולי עלמא צין למאן דאמר לאורייתא צין למאן דאמר לאו לאורייתא וצפרק קמא דקדושין (דף יג: ושם) אמרין גובה מן היורשים שעבדא לאורייתא ואינו גובה מן הלוקחות (כו') **יש לפרש דרב פפא לא אמר אלא מלוה על פה גובה מן היורשים ואינו גובה מן הלוקחות וגמרא מפרש לה הכא למאן דאמר שעבדא לאו לאורייתא והתם למאן דאמר שעבדא לאורייתא והוה כמו איכא דאמרי מילתא דהכא ודהתם וכעין זה מלינו בהמקל (צ"מ דף ק"ב). ושם** **דבעו מנייה מרז ששט קבלן ועוד צבל מלין או לא אומן קונה צבצב כלי או לא" ובהגוזל קמא (צ"ק דף טז).** משמע שלא שאלו ממנו אס אומן קונה צבצב כלי או לא ושם ה"ר אליהו מ"כ מפרש דהא דפסיק רב פפא התם דשעבדא לאורייתא היינו לענין קצנן כגון האשה שמתה ויצאו היורשים ועלתה דלאורייתא התם לעיל במשנה א' וכן משמע התם מתוך פירוש רבינו חננאל וכן עיקר (ט):

משעת כתיבה שעבד נפשיה. (ט) כדפירש בקונטרס ולא גרסינן משעת כתיבה דהוי משמע דעדי חתימה כרתי צכתוהו לרבי אלעזר וזהו אינו דאמר אלא עליו אין צכתוהו עצמה אלא עדי מסירה כשר דלאמרינן' דאמר ר"א צין בגיטין צין צשטרות וקיימא לן כותימה צין בגיטין צין צשטרות מההיא דזה צובר (מטהרין דף קמ: ושם) (ה"ג) (ו) [הכא] נמי דכתב ציה אפי' פלוגי ערב ותימה דאם קן ליהוי צשטרות ותיקן מוירי ר' דשאני שאילו שדומה צשטרות הטט ולעיל (דף קסג:) נמי אמרין מילאשו צקרוצין כשר:

דהלכה כמותו אף בחנוק. קשה לר"י על ההיא דהנושא (במזבז דף קא: ושם קז. ד"ה אליבא) דאמר ר' יוחנן צאומר לחצרו חייב לני לך מנה צשטר דאלימא מילתא דשטרות וכמאן דאמר להו אסת ע דמי ומוקי נפשיה כר' ישמעאל (ט) דלא פליג עליה ר' ישמעאל אלא משום דקצר דערב לאחר מתן מעות משעבד דאמר דהלכה כמותו אף בחנוק ורבי יוחנן גופיה (ט) [אפשר דס"ל] דשטרות לו צשוק הנח לו ואמון לך פטור דליבא אלימות' דשטר כלל ומגלן דקצר אלימא מילתא דשטרות ונראה לרבי דחנוק נמי דהכא צשטר טעמא (ט) דאלימא מילתא דשטרות (ט) גמיר ומשעבד נפשיה ופי' בקונטרס דלא גרסינן צטר הכי הנך כולוהו צעו קנין וכן נראה כי כבר פירש דין כולוהו לפירושו רבינו חננאל הוא משמע לפירושו כך צין בחנוק צין כלל חנוק צין צשטר וצין צעל פה צעני ערב

קנין יש פסדים שאין כתוב צהן כלל ונחת לזה מזה:

הדרן עלך גמ פשוט וסליקא לה מסכת בבא בתרא

ערב
 מנכסים בני חורין ואפי' ג' דכתב ביה פלוגי ערב. ומשני אל התם נמי בההוא קאמר ר' יוחנן דגובה מבני חורין היכא דכתב ביה פלוגי ערב אבל אי כתב ביה פלוגי ערב גובה מנכסים משועבדים ומקשי' היינו דרב הכי נמי אמר. ומתריץ אימא וכן אמר ר' יוחנן דהוה ר' יצחק ור' יוחנן הא לא קשיא ליה דהתם אמאי גבי ממשעבדי דאיכא חתובת ביה חתובת דאיכא חתובת נפשי' אבל הכא דלא שטר מעבליה הוא דאין עליו עדים במאי מצי בבי משעבדי: ערב היצא לאחר חיתום שטרות. שכתב מתחת חתימת העדים ופלוגי ערב גובה המלוה מאותו ערב מנכסים בני חורין לפי שהואיל

הגרות הב"ח

(ה) גמרא שאני התם דבשבת: (ג) רשב"ס ד"ה הכי נקטין וכו' ביד מלוה ור"ל נפשי:

מוסף רש"י

שלשה גיטין פסולין. לכתולה (גיטין כז). ואם גיטתא הולד כשר. האי תנא לאו כר' מרז סביבא ליה דלמא עדי חתימה כרתי. דלר"י הולד ממזר (גיטין פז). ע"ש ובתהוות ברייתא. כתב בבבא ידו. ל"י הנהנין ואין בו זמן. צלחה זמן נכתב (טז) וכן מקתלה דרעק משום דת חתומי הלכך הולד כשר (טז). ואין בו אלא עד אחד. וכבר ידו סופר (טז) פלוגי בה גמ' אפי' למיך דאמר ידו קאי אפי' הכי אשעת' דלכתולה לא וירשא לשמעין אפי' צין על פה אס נכתב הולד כשר, ויאלת לרבי אבהו סופר קאי ואלתו לרבי חננאל כשר דסופר הוה ליה במקום עדי מסירה (טז). אף על פי שאין עילוי עדים. ואלו כתב ידו. ונחמנו לו בפני עדים כשר. ונשאל למתלה (טז). וגובה מנכסים משועבדים. גובה מתחמה כנעו לו מנכסים משועבדים. דתן ככתובת (פז). הוילא נמי וכן עומת מלוה גובה כמותה. לשמא אחרתא גובה מנכסים משועבדים אס שטר מלוה הוא גובה מנכסים משועבדים. שטר חוב מוט קני נמי דלאמרינן עתלמא (צ"ק טז). וגם חוב שאין לו חתימתו (טז).

הדרן עלך מסכת בבא בתרא

מוסף תוספות

א. י"א: ואומר ר"ת דהבא מיירי במלוה הכתובה בתורה כגון נזקין וערכין וקרבן דאמר לעיל דשעבדא דאורייתא. מוס' קדושין יג:

רבינו גרשום

בשטר הלכתי משלימין יורשין: הוחזק כתב ידו כביד. שהעידו לפני ביד שו כתיבת יד ליה מאי. מי אמרין כיון דהוחזק ביד דין דמי במלוה בשטר וגובה מנכסים משועבדים עליו דלמא כיון דלא חתימי עליו עדים הוה כמלוה על פה וגובה מבני חורין: אמר ר' יוחנן אף על פי שהוחזק כר. הוילא דלא חתימי עליו עדים: ר' אלעזר אומר אפי' שאין עליו עדים. אלא הואיל שכתב ביה פלוגי ערב כשר וגובה כותובת ממשעבדים. אלמא אף על גב (בלא חתימת) [דלא חתימין] עדים עליה גבי ממשעבדי וקשי' לר' יוחנן. ואי קשי' לך היכי מצית מקשי גמרא אפי' אלעזר לר' יוחנן. תריץ הכי (א) ברייתא היא אמרייתא מצי משקי. ואמר לך ר' יוחנן הא לא קשיא ליה דהתם אמאי גבי ממשעבדי דאיכא חתובת ביה חתובת דאיכא חתובת נפשי' אבל הכא דלא שטר מעבליה הוא דאין עליו עדים במאי מצי בבי משעבדי: ערב היצא לאחר חיתום שטרות. שכתב מתחת חתימת העדים ופלוגי ערב גובה המלוה מאותו ערב מנכסים בני חורין לפי שהואיל

רבינו גרשום (המשך)
 שנכתב לאחר חתימת העדים במלוה על פה דמי שיש לו על הערב: (ט) מעשה בא לפני ר' ישמעאל ערב היצא לאחר חיתום שטרות: שלא על אמונתו הלוהו. פירש ר' אלעזר על אמונתו של ערב הלוהו לפי שלא היה בשעת מתן מעות והכא איכא לימירי כיון דכתב הערב לאחר חיתום איכא לימירי לא הלוה בשעת מתן מעות ולא על אמונתו הלוהו דלא אמר בשעת מתן מעות על מנת שארבע ממי שארבע להוין אינו גובה אפי' מבני חורין: ישיבת את שמעון בן ננס. שבקי הוא הדיבה בדיני ממונות: הא דכתב ביה בשטר קודם [פלוגי ערב] ואפי' חתמו העדים משום זה מוסיף על ענין ראשון דכי היכי דחתימה על מה שכתוב בשטר חתמו נמי על מה דכתב ביה חתמו ופלוגי ערב. אבל אי כתב קודם חתימת העדים פלוגי ערב משמע דהיינו מילתא אחריתא ועדים לא חתמו (ג) מאי דכתב ביה חתמו ופלוגי ערב. אמר ר' יוחנן דאמר ר' יוחנן דשטרות לו צשוק הנח לו ואמון לך פטור דליבא אלימות' דשטר כלל ומגלן דקצר אלימא מילתא דשטרות ונראה לרבי דחנוק נמי דהכא צשטר טעמא (ט) דאלימא מילתא דשטרות (ט) גמיר ומשעבד נפשיה ופי' בקונטרס דלא גרסינן צטר הכי הנך כולוהו צעו קנין וכן נראה כי כבר פירש דין כולוהו לפירושו רבינו חננאל הוא משמע לפירושו כך צין בחנוק צין כלל חנוק צין צשטר וצין צעל פה צעני ערב

(א) ללאורה צ"ל מתקין היא. ועי' בגיטין פ"ז ע"ב. (ב) מכלן עד ד"ה הא דכמה ביה ש"ן למתי. (ג) צ"ל לא חתמו אלא עיקר שטרם ולא אפלוגי ערב והוה כעבי ע"פ וערב וכו' אלא מבני חורין: